



Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a patra)

23 martie 2023*

„Trimitere preliminară – Cooperare polițienească și judiciară în materie penală – Mandat european de arestare – Decizia-cadru 2002/584/JAI – Proceduri de predare între statele membre – Condiții de executare – Motive de neexecutare facultativă – Articolul 4a alineatul (1) – Mandat emis în vederea executării unei pedepse privative de libertate – Noțiunea de «proces în urma căruia a fost pronunțată decizia» – Domeniu de aplicare – Prima condamnare cu suspendare – A doua condamnare – Lipsa persoanei în cauză la proces – Revocarea suspendării – Dreptul la apărare – Convenția privind apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale – Articolul 6 – Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene – Articolele 47 și 48 – Încălcare – Consecințe”

În cauzele conexate C-514/21 și C-515/21,

având ca obiect două cereri de decizie preliminară formulate în temeiul articolului 267 TFUE de Court of Appeal (Curtea de Apel, Irlanda), prin decizia din 30 iulie 2021, primite de Curte la 20 august 2021, în procedurile referitoare la executarea a două mandate europene de arestare emise împotriva

LU (C-514/21),

PH (C-515/21),

în prezența

Minister for Justice and Equality,

CURTEA (Camera a patra),

compusă din domnul C. Lycourgos (raportor), președinte de cameră, doamna L. S. Rossi, domnii J.-C. Bonichot și S. Rodin și doamna O. Spineanu-Matei, judecători,

avocat general: doamna T. Ćapeta,

grefier: domnul M.-A. Gaudissart, grefier adjunt,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 13 iulie 2022,

* Limba de procedură: engleza.

luând în considerare observațiile prezentate:

- pentru LU, de P. Carroll, SC, T. Hughes, solicitor, și K. Kelly, BL;
- pentru PH, de E. Lawlor, BL, R. Munro, SC, și D. Rudden, solicitor;
- pentru Minister for Justice and Equality și pentru guvernul irlandez, de M. Browne, A. Joyce și C. McMahon, în calitate de agenți, asistați de R. Kennedy, SC, și J. Williams, BL;
- pentru guvernul polonez, de B. Majczyna, în calitate de agent;
- pentru Comisia Europeană, de S. Grünheid și J. Tomkin, în calitate de agenți,

după ascultarea concluziilor avocatei generale în ședința din 27 octombrie 2022,

pronunță prezenta

Hotărâre

- 1 Cererile de decizie preliminară privesc interpretarea articolului 47 și a articolului 48 alineatul (2) din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene (denumită în continuare „carta”), precum și a articolului 4a din Decizia-cadru 2002/584/JAI a Consiliului din 13 iunie 2002 privind mandatul european de arestare și procedurile de predare între statele membre (JO 2002, L 190, p. 1, Ediție specială, 19/vol. 6, p. 3), astfel cum a fost modificată prin Decizia-cadru 2009/299/JAI a Consiliului din 26 februarie 2009 (JO 2009, L 81, p. 24) (denumită în continuare „Decizia-cadru 2002/584”).
- 2 Aceste cereri au fost formulate în cadrul executării, în Irlanda, a două mandate europene de arestare emise de autoritățile judiciare maghiare împotriva lui LU și, respectiv, de autoritățile judiciare poloneze împotriva lui PH în scopul executării unor pedepse privative de libertate în statele membre emitente.

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

Decizia-cadru 2002/584

- 3 Potrivit considerentului (6) al Deciziei-cadru 2002/584:

„Mandatul de arestare european prevăzut în prezenta decizie-cadru constituie prima concretizare, în domeniul dreptului penal, a principiului recunoașterii reciproce pe care Consiliul European l-a calificat drept «piatra de temelie» a cooperării judiciare.”

4 Articolul 1 din această decizie-cadru prevede:

„(1) Mandatul european de arestare este o decizie judiciară emisă de un stat membru în vederea arestării și a predării de către un alt stat membru a unei persoane căutate, pentru efectuarea urmăririi penale sau în scopul executării unei pedepse sau a unei măsuri de siguranță privative de libertate.

(2) Statele membre execută orice mandat european de arestare, pe baza principiului recunoașterii reciproce și în conformitate cu dispozițiile prezentei decizii-cadru.

(3) Prezenta decizie-cadru nu poate avea ca efect modificarea obligației de respectare a drepturilor fundamentale și a principiilor juridice fundamentale, astfel cum sunt acestea consacrate de articolul 6 din Tratatul privind Uniunea Europeană.”

5 Articolul 2 alineatul (1) din decizia-cadru menționată este redactat după cum urmează:

„Un mandat european de arestare poate fi emis pentru fapte pedepsite de legea statului membru emitent cu o pedeapsă sau o măsură de siguranță privative de libertate a căror durată maximă este de cel puțin douăsprezece luni sau, atunci când s-a dispus o condamnare la o pedeapsă sau s-a pronunțat o măsură de siguranță, pentru condamnări pronunțate cu o durată de cel puțin patru luni.”

6 Articolul 3 din aceeași decizie-cadru prevede:

„Autoritatea judiciară a statului membru de executare (denumită în continuare «autoritate judiciară de executare») refuză executarea mandatului european de arestare în următoarele cazuri:

1. atunci când infracțiunea care se află la baza mandatului de arestare este acoperită de amnistie în statul membru de executare, atunci când acesta ar avea competența să urmărească această infracțiune în temeiul dreptului său penal;
2. atunci când din informațiile aflate la dispoziția autorității judiciare de executare rezultă că persoana căutată a fost judecată definitiv într-un stat membru pentru aceleași fapte, cu condiția ca, în caz de condamnare, sancțiunea să fi fost executată sau să fie în acel moment în curs de executare sau să nu mai poată fi executată, în conformitate cu dreptul statului membru de condamnare;
3. atunci când persoana care face obiectul mandatului european de arestare nu poate, datorită vârstei sale, să răspundă penal pentru faptele aflate la originea acestui mandat, în temeiul dreptului statului membru de executare.”

7 Articolul 4 din Decizia-cadru 2002/584 prevede:

„Autoritatea judiciară de executare poate refuza executarea mandatului european de arestare:

1. atunci când, într-unul dintre cazurile prevăzute la articolul 2 alineatul (4), fapta care stă la baza mandatului european de arestare nu constituie o infracțiune, în conformitate cu dreptul statului membru de executare; cu toate acestea, în materie de taxe și impozite, de vamă și schimb valutar, executarea mandatului european de arestare nu va putea fi refuzată pe motiv

că dreptul statului membru de executare nu impune același tip de taxe sau impozite sau nu conține același tip de norme în materie de taxe, impozite, de vamă și schimb valutar, ca și dreptul statului membru emitent;

2. atunci când persoana care face obiectul mandatului european de arestare este urmărită penal în statul membru de executare pentru aceeași faptă care stă la baza mandatului european de arestare;
 3. atunci când autoritățile judiciare ale statului membru de executare au decis fie să nu înceapă urmărirea penală pentru infracțiunea care face obiectul mandatului european de arestare, fie să îi pună capăt sau atunci când persoana căutată a făcut obiectul unei decizii definitive într-un stat membru pentru aceleași fapte care împiedică desfășurarea ulterioară a procedurilor;
 4. atunci când s-a prescris acțiunea penală sau pedeapsa, în conformitate cu dreptul statului membru de executare, iar faptele sunt de competența acestui stat membru, în conformitate cu dreptul său penal;
 5. în cazul în care din informațiile aflate la dispoziția autorității judiciare de executare rezultă că persoana căutată a fost judecată definitiv pentru aceleași fapte de o țară terță, cu condiția ca, în caz de condamnare, sentința să fi fost executată sau să se afle în acel moment în curs de executare sau să nu mai poată fi executată, în conformitate cu dreptul țării de condamnare;
 6. în cazul în care mandatul european de arestare a fost emis în scopul executării unei pedepse sau a unei măsuri de siguranță privative de libertate, atunci când persoana căutată rămâne în statul membru de executare este resortisant sau rezident al acestuia, iar acest stat se angajează să execute această pedeapsă sau măsură de siguranță în conformitate cu dreptul său intern;
 7. atunci când mandatul european de arestare se referă la infracțiuni care:
 - (a) în conformitate cu dreptul statului membru de executare, au fost săvârșite în întregime sau parțial pe teritoriul statului membru de executare sau într-un loc considerat ca atare sau
 - (b) au fost săvârșite în afara teritoriului statului membru emitent, iar dreptul statului membru de executare nu autorizează urmărirea penală pentru aceleași infracțiuni săvârșite în afara teritoriului acestuia.”
8. Articolul 4a alineatul (1) din Decizia-cadru 2002/584, introdus prin Decizia-cadru 2009/299, prevede:

„Autoritatea judiciară de executare poate refuza, de asemenea, executarea mandatului european de arestare emis în scopul executării unei pedepse sau a unei măsuri privative de libertate, în cazul în care persoana nu a fost prezentă în persoană la procesul în urma căruia a fost pronunțată decizia, cu excepția cazului în care mandatul european de arestare precizează că persoana, în conformitate cu alte cerințe procedurale definite în legislația națională a statului membru emitent:

- (a) în timp util
 - (i) fie a fost citată personal și, prin urmare, informată cu privire la data și locul stabilite pentru procesul în urma căruia a fost pronunțată decizia, fie a primit efectiv, prin alte mijloace, o informare oficială cu privire la data și locul stabilite pentru respectivul proces, în așa fel încât s-a stabilit fără echivoc faptul că persoana în cauză a avut cunoștință de procesul stabilit;

și

(ii) a fost informată că poate fi pronunțată o decizie în cazul în care nu se prezintă la proces;

sau

(b) având cunoștință de procesul stabilit, a mandatat un avocat care a fost numit fie de către persoana în cauză, fie de către stat pentru a o apăra la proces și a fost într-adevăr apărată de avocatul respectiv la proces;

sau

(c) după ce i s-a înmănat decizia și a fost informată în mod expres cu privire la dreptul la rejudecarea cauzei sau la o cale de atac, în cadrul căreia persoana are dreptul de a fi prezentă și care permite ca situația de fapt a cauzei, inclusiv dovezile noi, să fie reexaminată și care poate conduce la desființarea deciziei inițiale:

(i) a indicat în mod expres că nu contestă decizia;

sau

(ii) nu a solicitat rejudecarea cauzei sau promovarea unei căi de atac în intervalul de timp corespunzător;

sau

(d) nu i s-a înmănat personal decizia, însă:

(i) i se va înmâna decizia personal și fără întârziere după predare și va fi informată în mod expres cu privire la dreptul la rejudecarea cauzei sau la o cale de atac, la care are dreptul de a fi prezentă și care permite ca situația de fapt a cauzei, inclusiv dovezile noi, să fie reexaminată și care poate conduce la desființarea deciziei inițiale;

și

(ii) va fi informată cu privire la intervalul de timp în care trebuie să solicite rejudecarea cauzei sau promovarea unei căi de atac, astfel cum se menționează în mandatul de arestare european relevant.”

9 Articolul 5 din această decizie-cadru prevede:

„Executarea mandatului european de arestare de către autoritatea judiciară de executare poate fi subordonată prin dispozițiile dreptului statului membru de executare următoarelor condiții:

[1]. în cazul în care infracțiunea pentru care a fost emis mandatul european de arestare este sancționată cu o pedeapsă sau o măsură de siguranță privative de libertate cu caracter permanent, executarea respectivului mandat poate fi supusă condiției ca sistemul juridic al statului membru emitent să prevadă dispoziții care permit o reexaminare a pedepsei aplicate – la cerere sau cel târziu după douăzeci de ani – sau aplicarea unor măsuri de clemență pe care persoana le poate solicita, în conformitate cu dreptul sau practica statului membru emitent, în vederea neexecutării acestei pedepse sau măsuri;

[2]. atunci când persoana care face obiectul unui mandat european de arestare în scopul urmăririi penale este resortisant sau rezident al statului membru de executare, predarea poate fi supusă condiției ca persoana, după ce a fost audiată, să fie returnată în statul membru de executare pentru a executa acolo pedeapsa sau măsura de siguranță privative de libertate care au fost pronunțate împotriva sa în statul membru emitent.”

10 Articolul 8 din decizia-cadru menționată este redactat după cum urmează:

„(1) Mandatul european de arestare conține următoarele informații, prezentate în conformitate cu formularul din anexă:

- (a) identitatea și cetățenia persoanei căutate;
- (b) numele, adresa, numerele de telefon și de fax și adresa electronică a autorității judiciare emitente;
- (c) indicarea existenței unei hotărâri executorii, a unui mandat de arestare sau a oricărei alte decizii judiciare executorii având același efect, intrând în sfera de aplicare a articolelor 1 și 2;
- (d) natura și încadrarea juridică a infracțiunii, în special cu respectarea articolului 2;
- (e) descrierea circumstanțelor comiterii infracțiunii, inclusiv a momentului, locului și gradului de implicare a persoanei căutate la infracțiune;
- (f) pedeapsa pronunțată, în cazul în care este vorba despre o hotărâre definitivă, sau seria de pedepse prevăzute pentru infracțiune de legea statului membru emitent;
- (g) în măsura posibilă, alte consecințe ale infracțiunii.

(2) Mandatul european de arestare trebuie să fie tradus în limba oficială sau în una din limbile oficiale ale statului membru de executare. Orice stat membru poate, în momentul adoptării prezentei decizii-cadru sau ulterior, să indice, într-o declarație depusă la Secretariatul General al Consiliului, că acceptă o traducere în una sau mai multe alte limbi oficiale ale instituțiilor Comunităților Europene.”

11 Articolul 15 din aceeași decizie-cadru prevede:

„(1) Autoritatea judiciară de executare decide, în termenele și în condițiile stabilite în prezenta decizie-cadru, predarea persoanei.

(2) În cazul în care autoritatea judiciară de executare consideră că informațiile comunicate de statul membru emitent sunt insuficiente pentru a-i permite să decidă predarea, aceasta solicită furnizarea de urgență a unor informații suplimentare necesare, în special în legătură cu articolele 3-5 și 8, și poate stabili o dată limită pentru primirea acestora, ținând cont de necesitatea de a respecta termenele stabilite la articolul 17.

(3) Autoritatea judiciară emitentă poate, în orice moment, să transmită toate informațiile suplimentare utile autorității judiciare de executare.”

Decizia-cadru 2009/299

12 Considerentele (1) și (15) ale Deciziei-cadru 2009/299 au următorul cuprins:

„(1) Dreptul persoanei acuzate de a fi prezentă în persoană la proces este inclus în dreptul la un proces echitabil prevăzut la articolul 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale [semnată la Roma la 4 noiembrie 1950 (denumită în continuare «CEDO»)], astfel cum a fost interpretat de Curtea Europeană a Drepturilor Omului. Curtea a declarat, de asemenea, că dreptul persoanei acuzate de a fi prezentă în persoană la proces nu este absolut și că, în anumite condiții, persoana acuzată poate renunța, de bună voie și nesilită de nimeni, în mod expres sau tacit, dar fără echivoc, la respectivul drept.

[...]

(15) Motivele de nerecunoaștere sunt opționale. Cu toate acestea, marja de apreciere a statelor membre pentru transpunerea acestor motive în legislația națională este guvernată în special de dreptul la un proces echitabil, ținându-se seama de obiectivul general al prezentei decizii-cadru de a îmbunătăți drepturile procedurale ale persoanelor și de a facilita cooperarea judiciară în materie penală.”

13 Articolul 1 alineatul (1) din această decizie-cadru prevede:

„(1) Obiectivele prezentei decizii-cadru sunt de a consolida drepturile procedurale ale persoanelor care fac obiectul unor proceduri penale, de a facilita cooperarea judiciară în materie penală și, în special, de a îmbunătăți recunoașterea reciprocă a deciziilor judiciare între statele membre.”

Dreptul irlandez

14 Articolul 37 alineatul (1) din European Arrest Warrant Act 2003 (Legea din 2003 privind mandatul european de arestare), în versiunea în vigoare la data faptelor din litigiile principale (denumită în continuare „Legea din 2003 privind mandatul european de arestare”), prevede:

„O persoană nu va fi predată în temeiul prezentei legi dacă:

(a) predarea sa este incompatibilă cu obligațiile care revin statului în temeiul:

- (i) [CEDO] sau al
- (ii) protocoalelor la [CEDO],

[...]”

15 Potrivit articolului 45 din această lege:

„O persoană nu va fi predată în temeiul prezentei legi dacă nu a fost prezentă personal la procedura care a condus la condamnarea sau la măsura privativă de libertate pentru executarea căreia a fost emis mandatul european de arestare, cu excepția cazului în care acest mandat indică elementele prevăzute la litera (d) punctele 2, 3 și 4 din formularul de mandat prevăzut în anexa la [Decizia-cadru 2002/584].”

Dreptul polonez

- 16 Articolul 75 alineatul 1 din kodeks karny (Codul penal) din 6 iunie 1997 (Dz. U. nr. 88, poziția 553), în versiunea aplicabilă litigiului principal, prevede:

„Instanța dispune executarea unei pedepse dacă, în termenul de încercare, persoana condamnată a săvârșit cu intenție o infracțiune similară celei pentru care a fost condamnată în mod valabil și definitiv la o pedeapsă privativă de libertate.”

Litigiile principale și întrebările preliminare

Cauza C-514/21

- 17 La 10 octombrie 2006, în urma unui proces la care LU a fost prezent în persoană, Encsi városi bíróság (Tribunalul Districtual din Encs, Ungaria) l-a condamnat pentru patru infracțiuni săvârșite în cursul anului 2005.
- 18 La 19 aprilie 2007, Borsod Abaúj Zemplén Megyei Bíróság (Curtea din Borsod-Abaúj-Zemplén, Ungaria), în fața căreia LU, care fusese citat în mod legal pentru a se înfățișa, a fost reprezentat de un avocat, a confirmat această hotărâre și l-a condamnat pe LU la o pedeapsă de un an de închisoare. Executarea acestei pedepse a fost însă suspendată pentru un termen de încercare de doi ani. Întrucât petrecuse o lună în arest preventiv, lui LU îi rămâneau de executat maximum 11 luni de închisoare.
- 19 La 16 decembrie 2010, Encsi városi bíróság (Tribunalul Districtual din Encs) l-a condamnat pe LU la plata unei amenzi pentru neplata unei pensii de întreținere în cursul anului 2008, și anume în termenul de încercare aplicabil pedepsei cu suspendare la care fusese condamnat anterior. LU a fost prezent la ședințele din 15 noiembrie 2010 și 13 decembrie 2010, însă nu și atunci când acest tribunal a pronunțat hotărârea.
- 20 În cursul lunii iunie 2012, Miskolci Törvényszék (Curtea din Miskolc, Ungaria) a modificat această hotărâre și l-a condamnat pe LU la o pedeapsă cu închisoarea de cinci luni și la interdicția de a desfășura activități publice timp de un an. Ea a dispus de asemenea executarea pedepsei la care fusese condamnat pentru infracțiunile săvârșite în cursul anului 2005. Nu s-a stabilit dacă această curte de apel era obligată să dispună executarea pedepsei respective sau dacă dispunea de o marjă de apreciere în această privință.
- 21 LU fusese citat pentru a se înfățișa în fața Miskolci Törvényszék (Curtea din Miskolc). Deși această citație nu a fost primită de LU, notificarea a fost considerată legală în temeiul dreptului maghiar. LU nu a fost prezent la ședința în fața acestei curți, însă instanța menționată a desemnat un avocat pentru a-l reprezenta. Acest avocat s-a prezentat la ședința respectivă și, ulterior, a introdus, pe de o parte, o cerere de rejudecarea a cauzei, care a fost respinsă, și, pe de altă parte, o cerere de grațiere în numele și pe seama lui LU.
- 22 În luna septembrie 2012, autoritățile maghiare au emis un mandat european de arestare prin care se solicita predarea lui LU, care se află în Irlanda, în scopul executării pedepselor la care fusese condamnat atât pentru infracțiunile săvârșite în cursul anului 2005, cât și pentru infracțiunea privind neplata unei pensii de întreținere. High Court (Înalta Curte, Irlanda) a refuzat însă să execute acest mandat.

- 23 La 28 octombrie 2015, la cererea lui LU, Miskolci Törvényszék (Curtea din Miskolc) a dispus ca Encsi Járásbíróság (Tribunalul Districtual din Encs) să examineze dacă era necesară inițierea unei noi proceduri de judecată în ceea ce privește infracțiunile săvârșite în cursul anului 2005. La 24 octombrie 2016, acest tribunal a respins cererea de rejudicare a cauzei. LU nu s-a prezentat în fața Encsi Járásbíróság (Tribunalul Districtual din Encs), dar a fost reprezentat de un avocat pe care îl desemnase.
- 24 Sesizată de LU cu o cale de atac împotriva acestei decizii, Miskolci Törvényszék (Curtea din Miskolc) a organizat o ședință la 20 martie 2017, la care LU nu s-a prezentat, fiind totodată reprezentat de un avocat pe care îl desemnase. La 29 martie 2017, curtea amintită a respins cererea de rejudicare a cauzei.
- 25 Ca urmare a acestei hotărâri, pedeapsa închisorii la care LU fusese condamnat pentru infracțiunile săvârșite în cursul anului 2005 și pentru care Miskolci Törvényszék (Curtea din Miskolc) a dispus executarea în luna iunie 2012 a devenit din nou executorie în temeiul dreptului maghiar.
- 26 La 27 iulie 2017, un al doilea mandat european de arestare, care este cel în discuție în litigiul principal, a fost emis de autoritățile maghiare pentru ca LU să execute restul de 11 luni al pedepsei cu închisoarea la care fusese condamnat pentru cele patru infracțiuni săvârșite în cursul anului 2005.
- 27 Prin decizia din 15 decembrie 2020, High Court (Înalta Curte) a dispus predarea lui LU în temeiul acestui mandat. Sesizată cu un apel declarat de LU, Court of Appeal (Curtea de Apel, Irlanda), instanța de trimitere, arată, în primul rând, că LU nu s-a prezentat la procesul care a condus, pe de o parte, la condamnarea sa de către Miskolci Törvényszék (Curtea din Miskolc) pentru neplata unei pensii de întreținere și, pe de altă parte, la ordonanța de executare a primei pedepse privative de libertate, care face obiectul mandatului european de arestare în discuție în litigiul principal. În măsura în care LU nu pare să fi renunțat la dreptul său de a fi prezent în cursul acestei proceduri, această instanță apreciază că procedura menționată nu s-a desfășurat în conformitate cu articolul 6 din CEDO.
- 28 Instanța amintită mai înclină să considere că, în cazul în care procedura în fața Miskolci Törvényszék (Curtea din Miskolc) ar trebui considerată ca făcând parte din „procesul în urma căruia a fost pronunțată decizia”, în sensul articolului 4a din Decizia-cadru 2002/584, nu ar fi îndeplinite condițiile de la acest articol și nici cele de la articolul 45 din Legea din 2003 privind mandatul european de arestare.
- 29 În al doilea rând, instanța de trimitere arată totuși, pe de o parte, că ordonanța de executare a primei pedepse privative de libertate aplicate lui LU ar putea fi considerată doar o decizie referitoare la executarea sau la aplicarea acestei pedepse, în sensul Hotărârii din 22 decembrie 2017, Ardic (C-571/17 PPU, EU:C:2017:1026), și, pe de altă parte, că nici această decizie, nici condamnarea lui LU pentru neplata unei pensii de întreținere nu avea ca obiect sau ca efect modificarea naturii sau a cuantumului pedepsei privative de libertate care îi fusese aplicată în cursul anului 2005, astfel încât niciuna dintre ele nu ar intra în domeniul de aplicare al articolului 4a din Decizia-cadru 2002/584.
- 30 În aceste condiții, cauza în discuție în litigiul principal diferă în mai multe privințe, în opinia instanței menționate, de cauza în care s-a pronunțat Hotărârea din 22 decembrie 2017, Ardic (C-571/17 PPU, EU:C:2017:1026).

- 31 În speță, mai întâi, potrivit instanței amintite, cea de a doua condamnare a lui LU pare să fi avut un efect determinant, provocând revocarea suspendării executării pedepsei privative de libertate aplicate anterior lui LU. Apoi, în cazul unei predări, LU nu ar avea dreptul de a fi ascultat *a posteriori*. În sfârșit, împrejurările cauzei în discuție în litigiul principal ar prezenta o legătură mult mai strânsă cu articolul 6 din CEDO, precum și cu articolul 47 și cu articolul 48 alineatul (2) din cartă decât cauza în care s-a pronunțat Hotărârea din 22 decembrie 2017, Ardic (C-571/17 PPU, EU:C:2017:1026). Astfel, pedeapsa privativă de libertate care i-a fost aplicată lui LU pentru infracțiunile pe care le-a săvârșit în cursul anului 2005 este executorie numai pentru că LU a fost declarat vinovat și a fost condamnat, în lipsă, pentru neplata unei pensii de întreținere și nu există nicio îndoială că articolul 6 din CEDO se aplică procedurii care a condus la o asemenea condamnare în lipsă.
- 32 În plus, aceeași instanță arată că, din moment ce articolul 4a din Decizia-cadru 2002/584 și articolul 45 din Legea din 2003 privind mandatul european de arestare se opun predării lui LU pentru ca acesta să execute pedeapsa la care a fost condamnat, în lipsă, pentru neplata unei pensii de întreținere, ar părea anormal ca el să poată fi predat autorităților maghiare pentru a executa pedeapsa la care a fost condamnat pentru infracțiunile săvârșite în cursul anului 2005, în condițiile în care această pedeapsă nu este executorie decât ca urmare a respectivei condamnări.
- 33 Instanța de trimitere adaugă că ordonanța Miskolci Törvényszék (Curtea din Miskolc) de revocare a suspendării executării primei pedepse privative de libertate ar putea fi considerată ca fiind atât de strâns legată de condamnarea pentru neplata unei pensii de întreținere, încât o încălcare a articolului 6 paragraful 1 din CEDO care ar afecta această condamnare ar trebui să afecteze și respectiva ordonanță.
- 34 În aceste condiții, Court of Appeal (Curtea de Apel) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:
- „1) a) În cazul în care predarea persoanei căutate este solicitată în scopul executării unei pedepse privative de libertate care a fost suspendată *ab initio*, dar a cărei executare a fost dispusă ulterior ca urmare a condamnării persoanei căutate pentru o nouă infracțiune, iar ordonanța de executare respectivă a fost pronunțată de instanța care a condamnat persoana căutată și i-a aplicat pedeapsa pentru această nouă infracțiune, procedura care a condus la această condamnare ulterioară și la emiterea ordonanței de executare face parte din «procesul în urma căruia a fost pronunțată decizia», în sensul articolului 4a alineatul (1) din Decizia-cadru 2002/584?
- b) Răspunsul la prima întrebare litera a) de mai sus este influențat de aspectul dacă instanța care a pronunțat ordonanța de executare era obligată din punct de vedere juridic să pronunțe această ordonanță sau dacă dispunea de o putere discreționară pentru a pronunța o astfel de ordonanță?
- 2) În împrejurările prezentate la prima întrebare de mai sus, autoritatea judiciară de executare este îndreptățită să verifice dacă procedura care a condus la condamnarea ulterioară și la pronunțarea ordonanței de executare și care a avut loc în absența persoanei căutate s-a desfășurat în conformitate cu articolul 6 din [CEDO] și în special dacă absența persoanei căutate a implicat o încălcare a dreptului la apărare și/sau a dreptului la un proces echitabil al persoanei căutate?

- 3) a) În împrejurările menționate la prima întrebare de mai sus, în cazul în care autoritatea judiciară de executare este convinsă că procedura care a condus la condamnarea ulterioară și la ordonanța de executare nu s-a desfășurat în conformitate cu articolul 6 din [CEDO] și în special că absența persoanei căutate a implicat o încălcare a dreptului la apărare și/sau a dreptului persoanei căutate la un proces echitabil, autoritatea judiciară de executare este îndreptățită și/sau obligată (i) să refuze predarea persoanei căutate pentru motivul că o astfel de predare ar fi contrară articolului 6 din [CEDO] și/sau articolului 47 și articolului 48 alineatul (2) din [cartă] și/sau (ii) să solicite autorității judiciare emitente, ca o condiție pentru predare, să garanteze că persoana căutată va avea dreptul, în urma predării, la rejudecarea cauzei sau la o cale de atac, în cadrul căreia va avea dreptul să participe și care va permite reexaminarea fondului cauzei, inclusiv a probelor noi – ceea ce poate conduce la desființarea hotărârii inițiale –, în ceea ce privește condamnarea care a condus la emiterea ordonanței de executare?
- b) În scopul celei de a treia întrebări litera a) de mai sus, testul aplicabil pentru a se stabili dacă predarea persoanei căutate ar încălca substanța drepturilor sale fundamentale conferite de articolul 6 din [CEDO] și/sau de articolul 47 și de articolul 48 alineatul (2) din cartă și, în caz afirmativ, faptul că procedura care a condus la condamnarea ulterioară și la emiterea ordonanței de executare s-a desfășurat *in absentia* și că, în cazul predării sale, persoana căutată nu va avea dreptul la rejudecarea cauzei sau la o cale de atac este suficient pentru a permite autorității judiciare de executare să concluzioneze că predarea ar încălca substanța acestor drepturi?”

Cauza C-515/21

- 35 La 29 mai 2015, Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Śródmieścia (Tribunalul Districtual din Wrocław-Śródmieście, Polonia) l-a condamnat pe PH, în prezența sa, la o pedeapsă cu închisoarea de un an pentru o infracțiune săvârșită în cursul anului 2015. Executarea acestei pedepse a fost însă suspendată condiționat pentru un termen de încercare de cinci ani. PH nu a declarat apel împotriva acestei condamnări.
- 36 La 21 februarie 2017, PH a fost găsit vinovat de Sąd Rejonowy w Bydgoszczy (Tribunalul Districtual din Bydgoszcz, Polonia) de o a doua infracțiune pentru care a fost condamnat la o pedeapsă cu închisoarea de 14 luni. PH nu a avut cunoștință de ședința care a avut loc în fața acestui tribunal și nu a fost prezent la această ședință nici în persoană, nici prin intermediul unui reprezentant legal.
- 37 La 16 mai 2017, Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Śródmieścia (Tribunalul Districtual din Wrocław-Śródmieście, Polonia) a dispus, în temeiul articolului 75 alineatul 1 din Codul penal polonez, executarea pedepsei cu închisoarea de un an la care îl condamnase pe PH, pentru motivul că acesta săvârșise o a doua infracțiune în termenul de încercare. Instanța amintită nu dispunea de nicio marjă de apreciere în această privință.
- 38 PH nu a avut cunoștință de procedura inițiată în fața Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Śródmieścia (Tribunalul Districtual din Wrocław-Śródmieście), care a condus la decizia de revocare a suspendării executării primei sale pedepse cu închisoarea, și nu s-a prezentat la ședința din 16 mai 2017 nici în persoană, nici prin intermediul unui reprezentant legal.
- 39 Termenul în care PH putea declara apel împotriva condamnării sale pentru cea de a doua infracțiune a expirat în prezent și, în cazul unei predări, PH nu va avea dreptul de a fi ascultat decât în cadrul unei eventuale căi de atac extraordinare.

- 40 La 26 februarie 2019, Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Śródmieścia (Tribunalul Districtual din Wrocław-Śródmieście) a emis un mandat european de arestare împotriva lui PH, care se află în Irlanda, în vederea executării pedepsei cu închisoarea de un an la care fusese condamnat la 29 mai 2015.
- 41 Prin decizia din 16 noiembrie 2020, High Court (Înalta Curte) a dispus predarea lui PH pe baza acestui mandat. PH a declarat apel împotriva acestei hotărâri la Court of Appeal (Curtea de Apel).
- 42 Court of Appeal (Curtea de Apel) subliniază că procesul în lipsă care a condus la a doua condamnare a lui PH nu pare a fi conform cu articolul 6 din CEDO și nici cu articolele 47 și 48 din cartă, în măsura în care nu rezultă că PH a renunțat la dreptul său de a fi prezent la acest proces.
- 43 În aceste condiții, Court of Appeal (Curtea de Apel) a hotărât, pentru motive similare celor expuse la punctele 27-33 din prezenta hotărâre, să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:
- „1) În cazul în care predarea persoanei căutate este solicitată în scopul executării unei pedepse privative de libertate care a fost suspendată *ab initio*, dar a cărei executare a fost dispusă ulterior ca urmare a condamnării ulterioare a persoanei căutate pentru o nouă infracțiune, în condițiile în care ordonanța de executare era obligatorie ca urmare a acestei condamnări, procedura care a condus la această condamnare ulterioară și/sau procedura care a condus la emiterea ordonanței de executare fac parte din «procesul în urma căruia a fost pronunțată decizia», în sensul articolului 4a alineatul (1) din Decizia-cadru 2002/584?
- 2) În împrejurările prezentate la prima întrebare de mai sus, autoritatea judiciară de executare este îndreptățită și/sau obligată să verifice dacă procedura care a condus la condamnarea ulterioară și/sau procedura care a condus la pronunțarea ordonanței de executare – care au avut loc, ambele, în absența persoanei căutate – s-au desfășurat în conformitate cu articolul 6 din [CEDO] și în special dacă absența persoanei căutate de la aceste proceduri a implicat o încălcare a dreptului la apărare și/sau a dreptului la un proces echitabil al persoanei căutate?
- 3) a) În împrejurările menționate la prima întrebare de mai sus, în cazul în care autoritatea judiciară de executare este convinsă că procedura care a condus la condamnarea ulterioară și la ordonanța de executare nu s-a desfășurat în conformitate cu articolul 6 din [CEDO] și în special că absența persoanei căutate a implicat o încălcare a dreptului la apărare și/sau a dreptului persoanei căutate la un proces echitabil, autoritatea judiciară de executare este îndreptățită și/sau obligată (i) să refuze predarea persoanei căutate pentru motivul că o astfel de predare ar fi contrară articolului 6 din [CEDO] și/sau articolului 47 și articolului 48 alineatul (2) din [cartă] și/sau (ii) să solicite autorității judiciare emitente, ca o condiție pentru predare, să garanteze că persoana căutată va avea dreptul, în urma predării, la rejudecarea cauzei sau la o cale de atac, în cadrul căreia va avea dreptul să participe și care va permite reexaminarea fondului cauzei, inclusiv a probelor noi – ceea ce poate conduce la desființarea hotărârii inițiale –, în ceea ce privește condamnarea care a condus la emiterea ordonanței de executare?
- b) În scopul celei de a treia întrebări litera a) de mai sus, testul aplicabil pentru a se stabili dacă predarea persoanei căutate ar încălca substanța drepturilor sale fundamentale conferite de articolul 6 din [CEDO] și/sau de articolul 47 și de articolul 48 alineatul (2) din cartă și, în caz afirmativ, faptul că procedura care a condus la condamnarea ulterioară și la emiterea ordonanței de executare s-a desfășurat *in absentia* și că, în cazul predării sale, persoana

căutată nu va avea dreptul la rejudecarea cauzei sau la o cale de atac este suficient pentru a permite autorității judiciare de executare să concluzioneze că predarea ar încălca substanța acestor drepturi?”

- 44 Prin decizia președintelui Curții din 20 septembrie 2021, cauzele C-514/21 și C-515/21 au fost conexe pentru buna desfășurare a procedurii orale și în vederea pronunțării hotărârii.

Cu privire la întrebările preliminare

Cu privire la prima întrebare

- 45 Prin intermediul primei întrebări în cauzele conexe C-514/21 și C-515/21, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 4a alineatul (1) din Decizia-cadru 2002/584, citit în lumina articolelor 47 și 48 din cartă, trebuie interpretat în sensul că, în cazul în care suspendarea executării unei pedepse privative de libertate este revocată, ca urmare a unei noi condamnări penale, iar un mandat european de arestare, în scopul executării acestei pedepse, este emis, decizia, adoptată în lipsă, prin care a fost revocată o astfel de suspendare sau cea de a doua condamnare penală, de asemenea pronunțată în lipsă, constituie o „decizie” în sensul acestei dispoziții.
- 46 În primul rând, trebuie amintit că Decizia-cadru 2002/584 vizează, prin introducerea unui sistem simplificat și eficient de predare a persoanelor condamnate sau bănuite că au încălcat legea penală, să faciliteze și să accelereze cooperarea judiciară în scopul de a contribui la realizarea obiectivului atribuit Uniunii Europene de a deveni un spațiu de libertate, securitate și justiție, întemeindu-se pe gradul ridicat de încredere care trebuie să existe între statele membre (Hotărârea din 31 ianuarie 2023, Puig Gordi și alții, C-158/21, EU:C:2023:57, punctul 67, precum și jurisprudența citată).
- 47 În acest scop, din decizia-cadru menționată, în special din articolul 1 alineatul (2) din aceasta, rezultă că executarea mandatului european de arestare constituie principiul, în timp ce refuzul executării este conceput ca o excepție, care trebuie să facă obiectul unei interpretări stricte (Hotărârea din 31 ianuarie 2023, Puig Gordi și alții, C-158/21, EU:C:2023:57, punctul 68, precum și jurisprudența citată).
- 48 În al doilea rând, reiese din însuși textul articolului 4a alineatul (1) din Decizia-cadru 2002/584 că autoritatea judiciară de executare poate refuza executarea unui mandat european de arestare emis în scopul executării unei pedepse sau a unei măsuri de siguranță privative de libertate în cazul în care persoana nu a fost prezentă în persoană la procesul în urma căruia a fost pronunțată decizia, cu excepția cazului în care mandatul european de arestare menționează că sunt îndeplinite condițiile prevăzute la literele (a)-(d) ale acestei dispoziții (Hotărârea din 17 decembrie 2020, Generalstaatsanwaltschaft Hamburg, C-416/20 PPU, EU:C:2020:1042, punctul 38 și jurisprudența citată).
- 49 În această privință, trebuie arătat că respectivul articol 4a limitează astfel posibilitatea de a refuza executarea mandatului european de arestare, prevăzând, în mod precis și uniform, condițiile în care nu pot fi refuzate recunoașterea și executarea unei decizii pronunțate în urma unui proces la care persoana în cauză nu a fost prezentă în persoană (a se vedea în acest sens Hotărârea din 17 decembrie 2020, Generalstaatsanwaltschaft Hamburg, C-416/20 PPU, EU:C:2020:1042, punctele 35 și 36, precum și jurisprudența citată).

- 50 Așadar, articolul 44a din Decizia-cadru 2002/584 urmărește să garanteze un nivel ridicat de protecție și să permită autorității de executare să predea persoana în cauză în pofida absenței acesteia de la procesul în urma căruia a fost pronunțată condamnarea, respectând totodată dreptul său la apărare (Hotărârea din 17 decembrie 2020, Generalstaatsanwaltschaft Hamburg, C-416/20 PPU, EU:C:2020:1042, punctul 39 și jurisprudența citată). Mai precis, reiese în mod expres din articolul 1 din Decizia-cadru 2009/299, interpretat în lumina considerentelor (1) și (15) ale acesteia, că articolul 4a amintit a fost introdus în Decizia-cadru 2002/584 pentru a proteja dreptul acuzatului de a fi prezent în persoană la procesul penal desfășurat împotriva sa, îmbunătățind totodată recunoașterea reciprocă a deciziilor judiciare între statele membre.
- 51 Articolul 4a menționat trebuie interpretat și aplicat în conformitate cu articolul 47 al doilea și al treilea paragraf, precum și cu articolul 48 din cartă, care, după cum precizează explicațiile cu privire la cartă, corespund articolului 6 din CEDO. Prin urmare, Curtea trebuie să se asigure că interpretarea pe care o dă articolului 47 al doilea și al treilea paragraf și articolului 48 din cartă garantează un nivel de protecție care nu încalcă nivelul garantat la articolul 6 din CEDO, astfel cum a fost interpretat de Curtea Europeană a Drepturilor Omului [Hotărârea din 15 septembrie 2022, HN (Procesul unui acuzat îndepărtat de pe teritoriu), C-420/20, EU:C:2022:679, punctul 55].
- 52 În al treilea rând, reiese din jurisprudența Curții că noțiunea de „proces în urma căruia a fost pronunțată decizia”, în sensul articolului 4a alineatul (1) din Decizia-cadru 2002/584, trebuie înțeleasă în sensul că desemnează procedura care a condus la decizia judiciară prin care persoana a cărei predare este solicitată în cadrul executării unui mandat european de arestare a fost condamnată definitiv (Hotărârea din 10 august 2017, Tupikas, C-270/17 PPU, EU:C:2017:628, punctul 74, și Hotărârea din 22 decembrie 2017, Ardic, C-571/17 PPU, EU:C:2017:1026, punctul 64).
- 53 În schimb, o decizie privind executarea sau aplicarea unei pedepse privative de libertate pronunțate anterior nu constituie o „decizie”, în sensul acestui articol 4a alineatul (1), cu excepția cazului în care ea afectează declararea vinovăției sau are ca obiect sau ca efect modificarea fie a naturii, fie a cuantumului pedepsei respective, iar autoritatea care a pronunțat-o a beneficiat în această privință de o marjă de apreciere. Rezultă că o decizie de revocare a suspendării executării unei pedepse privative de libertate, ca urmare a încălcării de către persoana interesată a unei condiții obiective care însoțește această suspendare, precum săvârșirea unei noi infracțiuni în termenul de încercare, nu intră în domeniul de aplicare al articolului 4a alineatul (1) menționat, întrucât lasă neschimbată respectiva pedeapsă în ceea ce privește atât natura, cât și cuantumul său (a se vedea în acest sens Hotărârea din 22 decembrie 2017, Ardic, C-571/17 PPU, EU:C:2017:1026, punctele 77, 81, 82 și 88).
- 54 Pe de altă parte, din moment ce autoritatea competentă să se pronunțe cu privire la o asemenea revocare nu este chemată să reexamineze fondul cauzei în care s-a pronunțat condamnarea penală, împrejurarea că această autoritate dispune de o marjă de apreciere nu este pertinentă, atât timp cât aceasta din urmă nu îi permite să modifice cuantumul sau natura pedepsei privative de libertate, așa cum au fost stabilite prin decizia prin care persoana căutată a fost condamnată definitiv (a se vedea în acest sens Hotărârea din 22 decembrie 2017, Ardic, C-571/17 PPU, EU:C:2017:1026, punctul 80).
- 55 Această interpretare strictă a noțiunii de „proces în urma căruia a fost pronunțată decizia”, în sensul articolului 4a alineatul (1) din Decizia-cadru 2002/584, este de altfel conformă cu economia generală a regimului instituit prin respectiva decizie-cadru. Astfel, după cum s-a

subliniat la punctul 47 din prezenta hotărâre, această dispoziție constituie o excepție de la regula care impune autorității judiciare de executare să predea persoana căutată statului membru emitent și trebuie, în consecință, să facă obiectul unei interpretări restrictive.

- 56 În plus, o asemenea interpretare este de natură să asigure cel mai bine obiectivul urmărit de decizia-cadru menționată, care constă, așa cum s-a amintit la punctul 46 din prezenta hotărâre, în a facilita și a accelera cooperarea judiciară dintre statele membre pe baza principiilor încrederii și recunoașterii reciproce, evitând să investească autoritatea judiciară de executare cu o funcție generală de control al tuturor deciziilor procedurale adoptate în statul membru emitent (a se vedea în acest sens Hotărârea din 10 august 2017, *Tupikas*, C-270/17 PPU, EU:C:2017:628, punctele 87 și 88, precum și Hotărârea din 31 ianuarie 2023, *Puig Gordi și alții*, C-158/21, EU:C:2023:57, punctul 88).
- 57 În această privință, rezultă dintr-o jurisprudență constantă, pe de o parte, că Decizia-cadru 2002/584, citită în lumina dispozițiilor cartei, nu poate fi interpretată astfel încât să repună în discuție efectivitatea sistemului de cooperare judiciară între statele membre, în cadrul căruia mandatul european de arestare, așa cum este prevăzut de legiuitorul Uniunii, constituie unul dintre elementele esențiale [Hotărârea din 22 februarie 2022, *Openbaar Ministerie* (Instanță constituită prin lege în statul membru emitent), C-562/21 PPU și C-563/21 PPU, EU:C:2022:100, punctul 47, precum și jurisprudența citată], și, pe de altă parte, că sarcina garantării respectării drepturilor persoanei a cărei predare este solicitată revine în primul rând statului membru emitent (a se vedea în acest sens în special Hotărârea din 23 ianuarie 2018, *Piotrowski*, C-367/16, EU:C:2018:27, punctele 49 și 50).
- 58 Trebuie să se arate de asemenea că o atare interpretare a articolului 4a alineatul (1) din Decizia-cadru 2002/584 se conciliază cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului. În temeiul acestei jurisprudențe, pe de o parte, procedurile referitoare la modalitățile de executare a pedepselor nu intră în domeniul de aplicare al articolului 6 din CEDO și, pe de altă parte, măsurile adoptate de o instanță după pronunțarea unei pedepse definitive sau în timpul executării acesteia nu pot fi considerate „pedepse”, în sensul acestei convenții, decât dacă pot conduce la o redefinire sau la o modificare a întinderii pedepsei aplicate inițial (a se vedea printre altele Curtea EDO, 3 aprilie 2012, *Boulois împotriva Luxemburgului*, CE:ECHR:2012:0403JUD003757504, § 87, Curtea EDO, 10 noiembrie 2015, *Çetin împotriva Turciei*, CE:ECHR:2015:1110DEC003285709, § 42-47; Curtea EDO, 12 noiembrie 2019, *Abedin împotriva Regatului Unit*, CE:ECHR:2019:1112DEC005402616, § 29-37; Curtea EDO, 22 iunie 2021, *Ballıktaş Bingöllü*, CE:ECHR:2021:0622JUD007673012, § 48, și Curtea EDO, 10 noiembrie 2022, *Kupinsky împotriva Ucrainei*, CE:ECHR:2022:1110JUD000508418, § 47-52).
- 59 În al patrulea rând, trebuie arătat, *primo*, că, spre deosebire de chestiunile referitoare la modalitățile de executare sau de aplicare a unei pedepse, o decizie judiciară de condamnare a persoanei în cauză intră sub incidența laturii penale a articolului 6 din CEDO (a se vedea în acest sens Hotărârea din 10 august 2017, *Zdziaszek*, C-271/17 PPU, EU:C:2017:629, punctul 85, și Hotărârea din 22 decembrie 2017, *Ardic*, C-571/17 PPU, EU:C:2017:1026, punctul 75, precum și jurisprudența citată).
- 60 *Secundo*, dreptul inculpatului de a fi prezent la proces constituie un element esențial al dreptului la apărare și, mai general, prezintă o importanță capitală în respectarea dreptului la un proces penal echitabil, consacrat la articolul 47 al doilea și al treilea paragraf, precum și la articolul 48

din cartă [a se vedea în acest sens Hotărârea din 15 septembrie 2022, HN (Procesul unui acuzat îndepărtat de pe teritoriu), C-420/20, EU:C:2022:679, punctele 54-56, precum și jurisprudența citată].

- 61 În această privință, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că o condamnare *in absentia* a unei persoane, cu privire la care nu s-a stabilit că renunțase la dreptul său de a se înfățișa și de a se apăra sau că avusese intenția de a se sustrage justiției, fără posibilitatea ca aceasta să obțină o nouă hotărâre, după ascultarea sa cu privire la temeinicia, atât în fapt, cât și în drept, a acuzației care i se aduce, constituie o denegare de dreptate flagrantă (Curtea EDO, 1 martie 2006, Sejdovic împotriva Italiei, CE:ECHR:2006:0301JUD005658100, § 82, și Curtea EDO, 9 iulie 2019, Kislov împotriva Rusiei, CE:ECHR:2019:0709JUD000359810, § 106, 107 și 115).
- 62 În speță, trebuie să se arate de asemenea, pe de o parte, că cea de a doua condamnare penală aplicată lui PH și, respectiv, lui LU a constrâns sau a autorizat autoritatea națională competentă să revoce suspendarea executării primelor pedepse privative de libertate la care aceste persoane fuseseră deja condamnate și, pe de altă parte, că această revocare a permis ea însăși emiterea mandatelor europene de arestare, în discuție în litigiile principale, dat fiind că primele pedepse privative de libertate aplicate lui PH și lui LU au devenit executorii ca urmare a acestei revocări.
- 63 În consecință, o condamnare penală pronunțată în contumacie în privința persoanei care face obiectul unui mandat european de arestare și în lipsa căreia, după cum este cazul în speță, acest mandat nu ar fi putut fi emis constituie un element necesar emiterii mandatului menționat care poate fi afectat de un viciu fundamental care aduce atingere în mod grav dreptului inculpatului de a se prezenta în persoană la proces, astfel cum este garantat la articolul 47 al doilea și al treilea paragraf și la articolul 48 din cartă.
- 64 *Tertio*, așa cum s-a arătat la punctul 50 din prezenta hotărâre, legiuitorul Uniunii a decis să acorde, în cadrul mecanismului mandatului european de arestare, o importanță specifică dreptului inculpatului de a se prezenta în persoană la proces, instituind, la articolul 4a alineatul (1) din Decizia-cadru 2002/584, un motiv facultativ de neexecutare a unui atare mandat consacrat în mod special protecției unui asemenea drept. În plus, după cum s-a subliniat la punctul 51 din prezenta hotărâre, un atare motiv de refuz trebuie interpretat în conformitate cu cerințele care decurg din articolul 47 al doilea și al treilea paragraf, precum și din articolul 48 din cartă, astfel cum acestea au fost evidențiate la punctele 60 și 61 din prezenta hotărâre.
- 65 Prin urmare, pentru a nu lipsi articolul 4a alineatul (1) din Decizia-cadru 2002/584 de o mare parte din efectivitatea sa, autoritatea judiciară de executare trebuie să poată lua în considerare, pentru a aprecia dacă este necesar să refuze, în temeiul acestei dispoziții, predarea persoanei căutate, nu numai eventuala procedură în lipsă care a condus la condamnarea definitivă pentru executarea căreia a fost emis mandatul european de arestare, ci și orice altă procedură în lipsă care a condus la o condamnare penală fără de care un atare mandat nu ar fi putut fi emis.
- 66 În plus, așa cum a subliniat Comisia Europeană, noțiunea de „proces în urma căruia a fost pronunțată decizia” poate face trimitere la mai mult de o decizie judiciară atunci când acest lucru se dovedește necesar pentru realizarea obiectivului urmărit la acest articol 4a alineatul (1), care vizează printre altele să consolideze dreptul la apărare al persoanelor în cauză, garantându-le dreptul fundamental la un proces echitabil (a se vedea prin analogie Hotărârea din 10 august 2017, Zdziaszek, C-271/17 PPU, EU:C:2017:629, punctul 94).

- 67 Rezultă că o decizie judiciară prin care persoana căutată a fost condamnată în lipsă trebuie considerată ca fiind o „decizie”, în temeiul articolului 4a alineatul (1) din Decizia-cadru 2002/584, citit în lumina articolelor 47 și 48 din cartă, atunci când adoptarea sa a fost determinantă pentru emiterea mandatului european de arestare.
- 68 Din ansamblul considerațiilor care precedă rezultă că articolul 4a alineatul (1) din Decizia-cadru 2002/584, citit în lumina articolelor 47 și 48 din cartă, trebuie interpretat în sensul că, atunci când suspendarea executării unei pedepse privative de libertate este revocată, ca urmare a unei noi condamnări penale, iar un mandat european de arestare, în scopul executării acestei pedepse, este emis, această condamnare penală, pronunțată în lipsă, constituie o „decizie” în sensul respectivei dispoziții. Nu aceasta este situația deciziei de revocare a suspendării executării pedepsei amintite.

Cu privire la a doua și la a treia întrebare

- 69 Prin intermediul celei de a doua și al celei de a treia întrebări în cauzele conexate C-514/21 și C-515/21, care trebuie analizate împreună, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă Decizia-cadru 2002/584, citită în lumina articolelor 47 și 48 din cartă, trebuie interpretată în sensul că autorizează sau constrânge autoritatea judiciară de executare să refuze să predea statului membru emitent persoana căutată sau să condiționeze predarea sa de garanția că persoana amintită va putea beneficia, în acest stat membru, de o nouă judecată sau de o procedură în apel, atunci când se constată că procedura în lipsă care a condus la revocarea suspendării care însoțește pedeapsa privativă de libertate pentru executarea căreia a fost emis mandatul european de arestare sau la o a doua condamnare penală a persoanei respective, determinantă pentru emiterea acestui mandat, a încălcat articolul 47 sau articolul 48 alineatul (2) din cartă. Ea ridică de asemenea problema dacă este necesar ca o astfel de încălcare să aducă atingere conținutului esențial al drepturilor garantate prin aceste articole.
- 70 În primul rând, din răspunsul dat la prima întrebare în cauzele conexate C-514/21 și C-515/21 rezultă că condamnarea penală pronunțată în lipsă și fără de care suspendarea care însoțește pedeapsa privativă de libertate pentru executarea căreia a fost emis mandatul european de arestare nu ar fi fost revocată face parte din „procesul în urma căruia a fost pronunțată decizia”, în sensul articolului 4a alineatul (1) din Decizia-cadru 2002/584.
- 71 Sub beneficiul acestei precizări, trebuie amintit, *primo*, că respectivul articol 4a alineatul (1) literele (a)-(d) enumeră, în mod precis și uniform, condițiile în care nu pot fi refuzate recunoașterea și executarea unei decizii pronunțate în urma unui proces la care persoana în cauză nu a fost prezentă în persoană (Hotărârea din 22 decembrie 2017, Ardic, C-571/17 PPU, EU:C:2017:1026, punctul 71 și jurisprudența citată).
- 72 Reiese că articolul 4a alineatul (1) din Decizia-cadru 2002/584 nu permite autorității judiciare de executare să refuze predarea persoanei în cauză în cazul în care mandatul european de arestare conține, în ceea ce privește decizia judiciară prin care s-a pronunțat pedeapsa privativă de libertate pentru executarea căreia a fost emis respectivul mandat, una dintre indicațiile prevăzute la literele (a)-(d) ale acestei dispoziții.

- 73 Astfel, în fiecare dintre situațiile prevăzute la articolul 4a alineatul (1) literele (a)-(d) din Decizia-cadru 2002/584, executarea mandatului european de arestare nu aduce atingere dreptului la apărare al persoanei în cauză și nici dreptului la o cale de atac efectivă și la un proces echitabil, așa cum sunt consacrate la articolul 47 și la articolul 48 alineatul (2) din cartă (Hotărârea din 26 februarie 2013, Melloni, C-399/11, EU:C:2013:107, punctele 44 și 53).
- 74 Pentru identitate de motive, autoritatea judiciară de executare nu poate refuza, în temeiul articolului 4a alineatul (1) din Decizia-cadru 2002/584, predarea persoanei căutate statului membru emitent atunci când mandatul european de arestare conține, în privința condamnării penale pronunțate în lipsă vizate la punctul 70 din prezenta hotărâre, una dintre indicațiile menționate la literele (a)-(d) ale acestei dispoziții.
- 75 Invers, atunci când mandatul european de arestare nu conține niciuna dintre indicațiile menționate la articolul 4a alineatul (1) literele (a)-(d) din Decizia-cadru 2002/584, autoritatea judiciară de executare trebuie să fie în măsură să refuze predarea persoanei căutate, independent de aspectul dacă conținutul esențial al dreptului său la apărare a fost încălcat, nicio cerință de acest tip nedecurgând nici din modul de redactare a acestui articol 4a, nici din obiectivul său, așa cum s-a amintit la punctul 50 din prezenta hotărâre.
- 76 Rezultă de asemenea din însuși textul articolului 4a amintit, în special din indicația potrivit căreia autoritatea judiciară de executare „poate refuza” executarea mandatului de arestare, că aceasta din urmă trebuie să dispună de o marjă de apreciere cu privire la aspectul dacă este sau nu necesar să refuze, într-un atare caz, să procedeze la o astfel de executare. Prin urmare, nu se poate deduce din articolul 4a alineatul (1) din Decizia-cadru 2002/584 că, într-un caz precum cel descris la punctul precedent, autoritatea judiciară de executare este obligată să refuze executarea mandatului european de arestare, fără a avea posibilitatea de a lua în considerare împrejurările specifice fiecărei spețe [a se vedea prin analogie Hotărârea din 29 aprilie 2021, X (Mandat european de arestare – *Ne bis in idem*), C-665/20 PPU, EU:C:2021:339, punctele 43 și 44].
- 77 O asemenea interpretare este confirmată de economia generală a acestei decizii-cadru. Astfel, după cum s-a amintit la punctul 47 din prezenta hotărâre, executarea unui mandat european de arestare constituie principiul stabilit de decizia-cadru menționată, motivele de refuz al recunoașterii și al executării constituind excepții. Or, privirea autorității judiciare de executare de posibilitatea de a ține seama de împrejurările specifice fiecărei spețe care ar putea să o determine să considere că nu sunt îndeplinite condițiile de refuz al predării ar avea ca efect să înlocuiască simpla posibilitate, prevăzută la articolul 4a din aceeași decizie-cadru, cu o adevărată obligație, transformând astfel excepția constituită de refuzul predării într-o normă de principiu [a se vedea prin analogie Hotărârea din 29 aprilie 2021, X (Mandat european de arestare – *Ne bis in idem*), C-665/20 PPU, EU:C:2021:339, punctul 47].
- 78 După cum a subliniat în esență doamna avocată generală la punctul 115 din concluzii, autoritatea judiciară de executare poate, din această perspectivă, să țină seama de alte împrejurări care îi permit să se asigure că predarea persoanei interesate nu implică o încălcare a dreptului său la apărare și să procedeze astfel la predarea acesteia statului membru emitent. În această privință, poate fi luat printre altele în considerare comportamentul persoanei interesate, în special faptul că aceasta din urmă a încercat să se sustragă de la notificarea informațiilor care îi erau adresate sau să evite orice contact cu avocații săi (Hotărârea din 17 decembrie 2020, Generalstaatsanwaltschaft Hamburg, C-416/20 PPU, EU:C:2020:1042, punctele 51 și 52, precum și jurisprudența citată).

- 79 *Secundo*, Curtea a statuat în mod repetat că executarea mandatului european de arestare nu poate fi supusă decât uneia dintre condițiile limitativ prevăzute la articolul 5 din Decizia-cadru 2002/584 (Hotărârea din 14 iulie 2022, Procureur général près la cour d'appel d'Angers, C-168/21, EU:C:2022:558, punctul 60 și jurisprudența citată).
- 80 Or, angajamentul statului membru emitent de a recunoaște persoanei care face obiectul unui mandat european de arestare dreptul la un nou proces, atunci când aceasta a fost condamnată în lipsă, cu încălcarea dreptului său la apărare, nu figurează printre condițiile prevăzute la articolul 5 amintit. Rezultă că dreptul Uniunii se opune ca autoritatea judiciară de executare să poată supune predarea persoanei care face obiectul unui mandat european de arestare unei atare condiții.
- 81 Nu este mai puțin adevărat că, pentru a asigura o cooperare eficace în materie penală, autoritatea judiciară de executare trebuie să utilizeze pe deplin instrumentele prevăzute la articolul 15 din Decizia-cadru 2002/584 (a se vedea în acest sens Hotărârea din 31 ianuarie 2023, Puig Gordi și alții, C-158/21, EU:C:2023:57, punctul 132, precum și jurisprudența citată).
- 82 În consecință, această autoritate poate fi pusă în situația de a solicita, dacă este cazul, prin intermediul unei cereri de informații suplimentare, în sensul articolului 15 alineatul (2) din această decizie-cadru, asigurarea statului membru emitent că persoana care face obiectul mandatului european de arestare va fi avertizată cu privire la faptul că, în temeiul dreptului statului membru emitent, va avea dreptul la un nou proces la care va putea participa și care va permite reexaminarea cauzei pe fond, ținând seama de noi elemente de probă, și infirmarea deciziei inițiale, înțelegându-se că, dacă o astfel de asigurare ar fi furnizată de statul membru emitent, autoritatea judiciară de executare ar fi obligată să predea persoana în cauză, în conformitate cu articolul 4a alineatul (1) litera (d) din decizia-cadru menționată.
- 83 În al doilea rând, din răspunsul dat la prima întrebare, enunțat la punctul 68 din prezenta hotărâre, rezultă că decizia de revocare a suspendării executării pedepsei privative de libertate pentru executarea căreia a fost emis mandatul european de arestare nu intră sub incidența articolului 4a din Decizia-cadru 2002/584, astfel încât împrejurarea că această decizie a fost adoptată în lipsă nu poate justifica refuzul unei autorități judiciare de executare de a preda persoana căutată.
- 84 În plus, întrucât o asemenea împrejurare nu constituie unul dintre motivele de neexecutare, obligatorii sau facultative, enumerate la articolele 3 și 4 din această decizie-cadru, nici aceste dispoziții nu pot constitui temeiul unui atare refuz.
- 85 Totuși, așa cum a subliniat doamna avocată generală în esență la punctul 126 din concluzii, predarea persoanei căutate poate fi refuzată, cu titlu excepțional, în temeiul articolului 1 alineatul (3) din decizia-cadru menționată (a se vedea în acest sens Hotărârea din 31 ianuarie 2023, Puig Gordi și alții, C-158/21, EU:C:2023:57, punctul 72).
- 86 În această privință, trebuie însă să se precizeze în special că o autoritate judiciară de executare nu poate refuza executarea unui mandat european de arestare, în temeiul articolului 1 alineatul (3) din Decizia-cadru 2002/584 coroborat cu articolul 47 din cartă, decât în măsura în care dispune, pe de o parte, de elemente care tind să demonstreze existența unui risc real de încălcare a dreptului fundamental la un proces echitabil, garantat de articolul 47 al doilea paragraf din cartă, ca urmare a unor deficiențe sistemice sau generalizate, și a verificat, pe de altă parte, în mod concret și precis, dacă, având în vedere situația personală a individului căutat, natura infracțiunii pentru care acesta din urmă este urmărit și contextul factual care stau la baza mandatului

- europăean de arestare, există motive serioase și temeinice de a crede că persoana respectivă va fi expusă unui asemenea risc în cazul predării către statul membru emitent (Hotărârea din 31 ianuarie 2023, Puig Gordi și alții, C-158/21, EU:C:2023:57, punctul 97).
- 87 Revine instanței de trimitere sarcina de a verifica dacă în speță sunt îndeplinite condițiile enumerate la punctul precedent.
- 88 În sfârșit, autoritatea judiciară de executare nu trebuie să dea curs unui mandat european de arestare care nu respectă cerințele minime de care depinde validitatea sa, printre care se numără cele prevăzute la articolul 1 alineatul (1) și la articolul 8 din Decizia-cadru 2002/584 (a se vedea în această privință Hotărârea din 31 ianuarie 2023, Puig Gordi și alții, C-158/21, EU:C:2023:57, punctele 69 și 70). În speță, sub rezerva verificării de către instanța de trimitere, nu există elemente care să permită să se presupună că mandatele europene de arestare în discuție în litigiile principale nu ar îndeplini aceste cerințe minime.
- 89 Întrucât Decizia-cadru 2002/584 enumeră, în mod exhaustiv, motivele care permit refuzul executării unui mandat european de arestare (a se vedea în acest sens Hotărârea din 31 ianuarie 2023, Puig Gordi și alții, C-158/21, EU:C:2023:57, punctul 73), această decizie-cadru se opune, așadar, ca o autoritate judiciară de executare să refuze predarea unei persoane care face obiectul unui mandat european de arestare în scopul executării unei pedepse privative de libertate pentru motivul că suspendarea executării acestei pedepse a fost revocată printr-o decizie pronunțată în lipsă.
- 90 În plus, după cum s-a precizat la punctul 80 din prezenta hotărâre, decizia-cadru menționată nu permite nici ca predarea persoanei căutate să fie supusă condiției ca această persoană să poată obține, în statul membru emitent, o reexaminare jurisdicțională a deciziei adoptate în lipsă în temeiul căreia suspendarea, care însoțește pedeapsa privativă de libertate pentru executarea căreia a fost emis mandatul de arestare, a fost revocată.
- 91 Astfel, această condiție nu figurează printre cele enumerate la articolul 5 din Decizia-cadru 2002/584, care, după cum s-a amintit la punctul 79 din prezenta hotărâre, enunță în mod exhaustiv condițiile cărora le poate fi supusă executarea unui mandat european de arestare.
- 92 Din ansamblul considerațiilor care precedă rezultă că:
- articolul 4a alineatul (1) din Decizia-cadru 2002/584 trebuie interpretat în sensul că autorizează autoritatea judiciară de executare să refuze predarea către statul membru emitent a persoanei căutate atunci când rezultă că procedura care a condus la o a doua condamnare penală a acestei persoane, determinantă pentru emiterea mandatului european de arestare, a avut loc în lipsă, cu excepția cazului în care mandatul european de arestare conține, în ceea ce privește această procedură, una dintre indicațiile prevăzute la literele (a)-(d) ale acestei dispoziții;
 - Decizia-cadru 2002/584, citită în lumina articolului 47 și a articolului 48 alineatul (2) din cartă, trebuie interpretată în sensul că se opune ca autoritatea judiciară de executare să refuze să predea statului membru emitent persoana căutată, pentru motivul că procedura care a condus la revocarea suspendării care însoțește pedeapsa privativă de libertate pentru executarea căreia a fost emis mandatul european de arestare a avut loc în lipsă, sau să condiționeze predarea acestei persoane de garanția că ea va putea beneficia, în acest stat membru, de o nouă judecată sau de o procedură de apel care să permită reexaminarea unei asemenea decizii de revocare sau

a celei de a doua condamnări penale care i-a fost aplicată în lipsă și care se dovedește determinantă pentru emiterea acestui mandat.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 93 Întrucât, în privința părților din litigiile principale, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a patra) declară:

- 1) Articolul 4a alineatul (1) din Decizia-cadru 2002/584/JAI a Consiliului din 13 iunie 2002 privind mandatul european de arestare și procedurile de predare între statele membre, astfel cum a fost modificată prin Decizia-cadru 2009/299/JAI a Consiliului din 26 februarie 2009, citit în lumina articolelor 47 și 48 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene,**

trebuie interpretat în sensul că,

atunci când suspendarea executării unei pedepse privative de libertate este revocată, ca urmare a unei noi condamnări penale, iar un mandat european de arestare, în scopul executării acestei pedepse, este emis, această condamnare penală, pronunțată în lipsă, constituie o „decizie” în sensul respectivei dispoziții. Nu aceasta este situația deciziei de revocare a suspendării executării pedepsei amintite.

- 2) Articolul 4a alineatul (1) din Decizia-cadru 2002/584, astfel cum a fost modificată prin Decizia-cadru 2009/299,**

trebuie interpretat în sensul că

autorizează autoritatea judiciară de executare să refuze predarea către statul membru emitent a persoanei căutate atunci când rezultă că procedura care a condus la o a doua condamnare penală a acestei persoane, determinantă pentru emiterea mandatului european de arestare, a avut loc în lipsă, cu excepția cazului în care mandatul european de arestare conține, în ceea ce privește această procedură, una dintre indicațiile prevăzute la literele (a)-(d) ale acestei dispoziții.

- 3) Decizia-cadru 2002/584, astfel cum a fost modificată prin Decizia-cadru 2009/299, citită în lumina articolului 47 și a articolului 48 alineatul (2) din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene,**

trebuie interpretată în sensul că

se opune ca autoritatea judiciară de executare să refuze să predea statului membru emitent persoana căutăată, pentru motivul că procedura care a condus la revocarea suspendării care însoțește pedeapsa privativă de libertate pentru executarea căreia a fost emis mandatul european de arestare a avut loc în lipsă, sau să condiționeze predarea acestei persoane de garanția că ea va putea beneficia, în acest stat membru, de

o nouă judecată sau de o procedură de apel care să permită reexaminarea unei asemenea decizii de revocare sau a celei de a doua condamnări penale care i-a fost aplicată în lipsă și care se dovedește determinantă pentru emiterea acestui mandat.

Semnături